

บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาเยาวชน : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์ศึกษา
พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ภาคที่ 16

Roles of Buddhist Monks in Youth Development : A Case Study
at Buddhist Sunday Centre, Region XVI

โสภาค ภู่ดอก
Sopark Pudok

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Master of Education Thesis in Community Development Education

Prince of Songkla University

2541

Order Key	176925
BIB Key	149461

เลขหมู่	BQ4630.S6 892 2541
เลขทะเบียน	= 5, พ.ธ. 2541

ชื่อวิทยานิพนธ์ บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาเยาวชน : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์ศึกษา
พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ภาคที่ 16

ผู้เขียน นายโสภาค ภูตอก

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน

ปีการศึกษา 2541

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ (1) ศึกษาาระดับบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาเยาวชนด้วยการให้การศึกษและฝึกอบรม ในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ภาคที่ 16 ใน 6 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และด้านการปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน (2) เปรียบเทียบระดับบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาเยาวชน ด้วยการให้การศึกษและฝึกอบรม ในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ภาคที่ 16 ตามตัวแปรการศึกษาทางแผนกธรรม การศึกษาทางแผนกบาลี การศึกษาทางโลก และประสบการณ์ (3) เพื่อรวบรวม ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของพระสงฆ์ในการพัฒนาเยาวชน ด้วยการให้การศึกษและฝึกอบรม ในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ภาคที่ 16

ประชากรในการวิจัยคือ พระสงฆ์ที่พัฒนาเยาวชน ด้วยการให้การศึกษและฝึกอบรม ในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ภาคที่ 16 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 142 รูป ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน มาเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 105 รูป เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า แบบ 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น ด้านการเตรียมการสอน .7776 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน .8089 ด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน .8439 ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร .6847 ด้านการปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน .9010 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบเอฟ (F - test) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' Method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาเยาวชน ด้วยการให้การศึกษและฝึกอบรม ในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ภาคที่ 16 อยู่ในระดับปานกลาง
2. พระสงฆ์ที่มีการศึกษาทางแผนกธรรมต่างกัน มีบทบาทในการพัฒนาเยาวชน ด้วยการให้การศึกษและฝึกอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ พระสงฆ์ที่มีระดับการศึกษานักธรรมเอก มีบทบาทในการพัฒนาเยาวชน มากกว่านักธรรมตรีและนักธรรมโท

3. พระสงฆ์ที่มีการศึกษาทางแผนกบาลีต่างกัน มีบทบาทในการพัฒนาเยาวชน ด้วยการให้การศึกษาและฝึกอบรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. พระสงฆ์ที่มีการศึกษาทางโลกต่างกัน มีบทบาทในการพัฒนาเยาวชน ด้วยการให้การศึกษาและฝึกอบรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. พระสงฆ์ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีบทบาทในการพัฒนาเยาวชน ด้วยการให้การศึกษาและฝึกอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ พระสงฆ์ที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีระดับบทบาทในการพัฒนาเยาวชน มากกว่า ประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และพระสงฆ์ที่มีประสบการณ์ 5 - 10 ปี มีระดับบทบาทในการพัฒนาเยาวชน มากกว่า ประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี

6. ปัญหาอุปสรรคของพระสงฆ์ในการพัฒนาเยาวชน ด้วยการให้การศึกษาและฝึกอบรม ได้แก่ ขาดเอกสารในการศึกษาค้นคว้า ขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์ในการเรียนการสอน ขาดงบประมาณในการดำเนินการ มีภารกิจอื่นมากทำให้ไม่มีเวลาในการดำเนินการ และเนื้อหาสาระมากแต่มีเวลาสอนน้อย

7. ข้อเสนอแนะของพระสงฆ์ในการพัฒนาเยาวชน ด้วยการให้การศึกษาและฝึกอบรม ได้แก่ ให้กรมการศาสนาหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดเอกสารต่าง ๆ ให้กับทางศูนย์ กรมการศาสนา ควรจัดให้มีการอบรม สัมมนา แก่พระสงฆ์ผู้ให้การศึกษาและฝึกอบรม ควรเพิ่มเวลาในการเรียนการสอนให้มากกว่าเดิม ให้กรมการศาสนา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้แก่ศูนย์ และควรจัดสรรงบประมาณช่วยเหลือเพิ่มขึ้น

Thesis Title Roles of Buddhist Monks in Youth Development : A Case Study at Sunday Buddhist Centre, Region XVI

Author Mr. Sopark Pudok

Major Program Community Development Education

Academic Year 1998

Abstract

This research had three objectives : 1) to investigate the roles of Buddhist monks in youth development through the education and training Program at Sunday Buddhist Centre, Region 16. Six aspects of instruction were investigated : lesson planning, instructional activities, media utilization, evaluation, extracurricular activities, and role-modeling, 2) to compare the roles of the Buddhist monks whose backgrounds in the Dhamma-study program , the Pali-study program , and modern education , as well as experiences were varied , 3) to gather problems and suggestions concerning youth development of the Buddhist monks in this Centre.

The population taken for the study were 142 Buddhist monks working in youth development by providing education and training at Sunday Buddhist Centre, Region 16, during 1997. The stratified random sampling was used to get 105 samples. The instrument for data collection was a five-level rating-scale of which the reliability was .7776 for lesson planning, .8089 for instructional activities, .8439 for media utilization, .6847 for extracurricular activities, and .9010 for role - modeling. The statistical analysis of the data was performed by percentages, arithmetic means, standard deviations, and F-test. When the significant contrast between the means was found, it was tested by the Scheffe method of multiple comparisons.

The findings were as follows :

1. The roles of the Buddhist monks in youth development through the education and training Program at Sunday Buddhist Centre, Region 16, were in the moderate level.

2. The roles in youth development of the Buddhist monks with varied backgrounds in the Dhamma-study program were significantly different at .05. The monks whose educational background was the tertiary religious study showed higher

level of their roles in youth development than those who attained the primary or secondary Dhamma-study.

3. The roles of the monks with different backgrounds in the Pali - study program were not significantly different.

4. The monks whose backgrounds in modern education were varied were not significantly different in their roles in youth development.

5. The roles in youth development of the monks who were different in experiences were significant at .05. The monks with over 10 years of experiences, as well as those with 5 -10 years of experiences showed higher roles in youth development than those with less than 5 years of experiences.

6. The problems in youth development of the Buddhist monks were about the lack of learning resources , background knowledge , instructional media and operational budget; an overload on responsible tasks and course contents; and a limited time for teaching.

7. The suggestions collected were that the Department of Religious Affairs or any responsible offices should provide instructional materials and media for the Centre. The time for instruction and the financial budget should be increased. Moreover, the Department should provide training and seminars for the monks.